

Ki zárhatja be az adózási kiskapukat?

Az Alaptörvény T) cikke értelmében kötelező magatartási szabályt csak a jogalkotó alkothat. Ennek ellenére elterjedt gyakorlat, hogy az adóhatóság az ellenőrzési eljárásaiban maga határoz meg kötelező magatartási szabályokat a törvényben nem szabályozott esetekben. Ezeket a kvázi jogszabályokat eredményesen nyomja keresztül a bíróságokon. Például fogalmak köznapi értelmezését. Ezt követően töretlen bírósági gyakorlatra hivatkozik. Például vagyonosodási vizsgálatok, áfa levonási jog korlátozása, üzletszerűség a személyi jövedelemadóban. Az Alaptörvény a bíróságokat sem hatalmazza fel az Alaptörvény T) cikkének megkerülésére. Így a NAV határozataiban jogszerűtlenül hivatkozik „töretlen bírói gyakorlatra”. A mozgásteret azzal kívánja biztosítani magának a NAV, hogy a törvények első néhány paragrafusa alapján dönt a részletes szabályok figyelembe vétele nélkül. Például a magánszemély az áfa szempontjából adóalany is meg nem is. Ha fizetni kell áfát akkor igen, ha levonni lehetne az áfát, akkor nem.

A költségvetés évek óta növekvő pénzhiánya következtében a NAV csak úgy tudja teljesíteni bevételi elvárásait, ha tudatosan megkerüli a törvényekben foglalt szabályokat és saját „láthatatlan, nem létező” jogszabályok alapján bírságol. Ehhez persze szüksége van a bíróságok támogatására. 2003-tól indult el az a folyamat, amikor a bíróságok úgy „erősítettek”, hogy volt APEH jogászokat vagy büntetőbírókat foglalkoztattak bíróként. Szakmai körökben ismertek voltak, kik azok a bírók, akikhez ha odakerült az ügy, akkor esély sem maradt a jogszabályokban foglaltak kikényszerítésére. A kereset benyújtásakor már előre meg lehetett fogalmazni az ítéletek indoklását is. Ez így nézett ki:

Nyilvánvaló, helytálló, egyértelmű (itt következik egy idézet az adóhatósági határozatból), Téved a felperes (itt következik egy idézet a keresetből).

A közelmúltban is született ilyen ítélet üzletszerű ingó témában a Budapest Környéki Törvényszéken: 6.K.32.647/2011/6. dr. Szivák József bíró.

Az ilyen bírók „szentesítették” vagyonosodási ügyekben a bevétel (4.§ (2) bekezdés) szja törvénybeli fogalmával szemben a köznapi fogalmat: bevétel a saját bankszámláról felvett készpénz, áfa ügyekben az áfa levonási jog korlátozását lehetővé tevő adóhatósági „önálló gondolatokat” (nem hiteles a számla), az üzletszerűség szja törvénybeli fogalmának hatályos rendelkezésével szemben a már hatályon kívül helyezett szöveg alkalmazását. Áfa adóalanyiság kérdésében az adószám nélküli magánszemély adóalany is meg nem is, mint a mesében. Ha fizetendő áfáról van szó, akkor a magánszemély adóalany, ha levonható áfáról van szó, akkor nem.

A bíróságok tekintélyének helyreállítás érdekében szükség lenne egy megtisztulási folyamatra. A bírói függetlenség nem azt jelenti, hogy kritika nélkül alávetik magukat az adóhatóság önkényes, jogszabályi alapot nélkülöző jogértelmezéseinek. Jó példa erre az Európai Bíróság közelmúltban nyilvánosságra került ítélete. A NAV sietve kommentálta: ez rá nézve nem kötelező, még gondolkodik. Min is? Az Európai Bíróság az Európai Unió legfőbb jogértelmező szerve. Az áfa irányelvvel kapcsolatosan kiadott jogértelmezése a címzett nemzeti bíróságra kötelező (!). Tehát felesleges várnia az adóhatóságnak arra, hogyan fog dönteni levonható áfa ügyekben a bíróság. Sem a bíróságoknak, sem az adóhatóságnak nem maradt mozgástere azokban az áfa ügyekben, amikor a számlakibocsátó az áfát megfizette. Az Art. 130.§ kizárja azt, hogy ha fizetendő áfáról van szó, akkor hiteles a számla, ha levonható áfáról van szó, akkor ugyanaz a számla már nem hiteles. Az adóhatóság jogalkalmazó. Mivel számára az Európai Bíróság értelmezte az áfa irányelvet az adólevonási jog korlátozása tekintetében, ezért inentől kezdve nincs mérlegelési lehetősége. Téved az adóhatóság, amikor közleményében vitatta, hogy a már lezárt ügyekben nincs jogorvoslati lehetőség. Azokban az ügyekben, amelyekben a NAV úgy korlátozta az adólevonási jogot, hogy a számlakibocsátó befizette az áfát, a határozat egyértelműen jogsértő. Ha bíróság felülvizsgálta a jogerős határozatot, akkor perújítást lehet kezdeményezni, hiszen az Európai bíróság nem csak az adóhatósági gyakorlatot marasztalta el, hanem az EU áfa irányelvvel ellentétes hazai bírósági gyakorlatot is. A bíróság által el nem bírált ügyekben felügyeleti intézkedés iránti kérelmet lehet benyújtani, a jogerős határozat felülvizsgálatát kérve.

Lehet, hogy sokan most meglepődnek, hogy vannak olyan ügyek, ahol fel sem merül az áfa eltitkolás (eladó befizette), mégis korlátozza a NAV az áfa levonási jogot? Igen vannak, mégpedig az utóbbi időben tömegével. Például előbb szállítják le az áru egy részét, mint a számlán szereplő teljesítési időpont, máris hiteltelen a számla a NAV-nak. A mezőgazdasági termelő cégen keresztül értékesíti a terményt. A NAV arra hivatkozva, hogy nem történt szállítás a termelő és saját cége között hiteltelenné minősíti a számlát és adóhiányként állapítja meg a levont áfát annak ellenére, hogy az számlakibocsátó befizette. Ráadásul még a nem létező adóeltitkolásra hivatkozva 50 százalékos adóbírságot és késedelmi pótlékot állapít meg. Pedig ezekben az esetekben nemhogy nincs adóeltitkolás, de a NAV kétszeres áfa bevételhez, jogtalan előnyhöz jut. Emiatt egy percig se gondolkozzanak azok, akiknél korábbi áfa adóellenőrzés során úgy korlátozta a NAV (APEH) az áfa levonási jogot, hogy a számlakibocsátó befizette az áfát. Azonnal meg kell indítani a jogorvoslati eljárást (felügyeleti eljárás, perújítás), mert ez csak egy bizonyos időkorláton belül tehető meg.

Angyal József okleveles adószakértő , (06-209-429-386) , www.angyalado.hu